

Onderwerp

Vaststellen locatiekeuze asielzoekerscentrum (onder voorbehoud dat de locatie voor het COA akkoord is)

Advies

Het college van B en W besluit:

1. De uitkomsten van het verdiepende locatieonderzoek (tweede fase) vast te stellen (BL24-09111);
2. De locatie de Hooiweg aan te wijzen als definitieve locatie voor het ontwikkelen van een asielzoekerscentrum;
3. In te stemmen met het beleidskader voor het Participatie en Communicatieplan (BL24-09429);
4. De gemeenteraad te informeren met bijgevoegde raadsinformatiebrief (PU24-01767).
5. Geheimhouding te leggen op de rapportage 'Laatste fase locatieonderzoek'. Deze geheimhouding houdt stand, echter het collegevoorstel aangaande deze locatie wordt openbaar op het moment dat er een definitieve go op de voorgestelde locatie is (akkoord COA, start bestuursovereenkomst).

Aanleiding

Sinds 1 februari 2024 is de Spreidingswet van kracht. Deze wet is door de Eerste en Tweede kamer aangenomen. Gemeenten hebben met de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (Spreidingswet) een wettelijke taak in de opvang van asielzoekers. Het doel van de wet is te komen tot voldoende opvangplekken en een evenwichtiger verdeling van asielzoekers over provincies en gemeenten. Hierbij heeft iedere gemeente een taakstelling ontvangen. Voor gemeente Best is deze taakstelling 192 opvangplekken.

Om goed uitvoering aan dit onderzoek te kunnen geven heeft de gemeenteraad van Best, op 16 september 2024, uitgangspunten vastgesteld voor deze locatie. Op basis van deze uitgangspunten is middels een collegevoorstel opdracht gegeven voor een locatieonderzoek om te bepalen welke locaties binnen gemeente best hiervoor in aanmerking komen.

Op 15 oktober 2024 heeft uw college opdracht gegeven voor de tweede, en tevens laatste fase van het locatieonderzoek voor de huisvesting van asielzoekers. Dit verdiepende onderzoek is inmiddels afgerond, de locaties op de shortlist zijn uitvoerig onderzocht. Na afronding van het onderzoek kan worden geconcludeerd dat de locatie aan de Hooiweg geschikt te maken is voor de opvang van asielzoekers. Deze keuze wordt ondersteund door verschillende factoren die in de rapportage zijn verwerkt (bijlage). Ook het COA heeft reeds kennis genomen van het voornemen om hier een AZC te exploiteren. Zij staan niet afwijzend tegenover deze locatie en zijn (informeel) reeds begonnen met het afwikkelen van een voor hen geldende procedure.

Argumenten

1.1 Met het vaststellen van het verdiepend onderzoek neemt u kennis van de (on)mogelijkheden van de locaties op de shortlist.

Hiermee wordt het locatieonderzoek voor de opvang van asielzoekers afgerond.

2.1. Dit onderzoek concludeert dat de meest geschikte optie voor het ontsluiten van een asielzoekerscentrum aan de Hooiweg is .

De locatie de Hooiweg heeft als belangrijkste voordelen

- Locatie is in eigendom van de gemeente
- Tijdelijk ontsluiting voor vijf jaar:
- Voldoet aan de wensen van het COA:
- Ruimtelijke en logistieke voordelen
- Minimaal effect op de omgeving

Bij het aanwijzen van de Hooiweg als locatie voor de ontwikkeling van een AZC, verleent het college van Burgemeester en Wethouders toestemming om verdere gesprekken met het COA over deze locatie te voeren.

Risico's

4.1 Op de voorgestelde locatie rust een erfpachtperiode van drie jaar.

Van deze drie jaar is nu 1 jaar verstreken. De persoon die de grond nu pacht moet bij groen licht, in een voorstadium worden geïnformeerd over een ander gebruik van de locatie. De huur is opzegbaar, echter er zal compensatie betaald moeten worden door de gemeente aan de pachter, hiervoor kan de vergoeding worden gebruikt die de gemeente ontvangt van het COA vanwege het gebruik van deze grond voor de exploitatie van een AZC.

4.2 We zijn afhankelijk van het COA voor de beslissing of de locatie ontwikkeld kan worden tot AZC.

Wanneer het COA instemt met deze locatie, de juiste vergunningen zijn aangevraagd en verleend, kan de start van de ontwikkeling van de locatie aanvangen. Van start tot daadwerkelijke exploitatie denkt het COA 1 tot 2 jaar nodig te hebben. Vanaf het moment dat de eerste personen op het AZC verblijven gaat de periode van vijf jaar in (de voorbereidingsperiode valt buiten deze vijf jaar). In een nog op te stellen bestuursovereenkomst tussen gemeente en COA wordt hier uitvoerig op ingegaan. Deze wordt opgesteld wanneer daadwerkelijk groen licht is vanuit alle partijen en invalshoeken.

Het COA kan besluiten dat de locatie niet geschikt of te duur is voor de ontwikkeling van een AZC. In dat geval hebben we op dit moment geen passend alternatief. Er zal gemonitord worden of een andere locatie op termijn beschikbaar komt.

4.3 De locatie zou op onvoorziene wijze naar buiten gecommuniceerd kunnen worden.

Hoewel we er alles aan doen om dit te voorkomen, nemen we proactief een aantal beheersmaatregelen om eventuele schade te beperken, mocht dit zich toch voordoen. Zo wordt er een lijst opgesteld met directe en indirecte omwonenden en de gegevens van de huidige pachter. Er wordt een brief opgesteld die in zo'n situatie direct verstuurd kan worden.

Kosten en dekking

Aan de exploitatie van de AZC-locatie zitten geen directe kosten verbonden voor de gemeente. Voor het COA is het van belang dat zij de financiële dekking rond krijgen voor de duur en omvang van het AZC. De gemeente ontvangt een vergoeding voor het gebruik van de grond en een vergoeding voor elk bezet bed. Deze vergoeding kan dan worden aangewend voor de ambtelijke organisatie, ondersteuning van andere in te zetten maatschappelijke instrumenten. Ook dit onderdeel wordt uitvoerig uitgewerkt in de op te stellen bestuursovereenkomst.

Participatie

Bijgevoegd kader voor een participatieplan wordt aangepast voor locatie de Hooiweg, als er een akkoord is voor de locatie door het college en door het COA. Bij de komst van een asielzoekerscentrum (AZC) is participatie van inwoners van groot belang om draagvlak, begrip en een gevoel van betrokkenheid te creëren. De eerste twee stappen van de participatieladder – *informereren* en *raadplegen* – spelen hierbij een essentiële rol.

1. **Informereren:** In de eerste stap zorgt de gemeente voor duidelijke, transparante communicatie over het waarom en hoe van het AZC-plan. Inwoners worden op de hoogte gebracht van de achtergrond, doelen, locaties in overweging, en de verwachte impact op de gemeenschap. Goede informatievoorziening helpt zorgen te verminderen en voorkomt dat inwoners zich buitengesloten voelen.

2. **Raadplegen:** In deze stap krijgen inwoners de gelegenheid om hun mening te geven en vragen te stellen. Dit kan via bewonersbijeenkomsten, online enquêtes, of inspraakavonden. Het raadplegen van inwoners geeft hen een stem in het proces en biedt de gemeente waardevolle inzichten in zorgen en ideeën uit de gemeenschap. Dit versterkt het vertrouwen en de betrokkenheid van inwoners, wat het succes van het plan op lange termijn vergroot.

Door inwoners te informeren en raadplegen, maakt de gemeente een begin met een inclusief proces waarin de inbreng van de gemeenschap serieus wordt genomen.

Communicatie

Dit collegebesluit is onder voorbehoud van akkoord van het COA op zowel de papieren als de fysieke schouw (de voor het COA gebruikelijke procedure die gestart wordt bij het onderzoeken van een aangewezen locatie). Wanneer er een akkoord is door het college van B&W en het COA zal communicatie plaatsvinden naar de gemeenteraad en de inwoners over de uiteindelijke locatie. De gemeenteraad ontvangt naar aanleiding van dit collegebesluit een RIB waar op procesniveau informatie wordt verstrekt.

Procedure en planning

Fases

Op 25 oktober 2024 heeft er een verkennend gesprek plaatsgevonden met het COA. Zij zullen op basis van de verstrekte informatie over de Hooiweg een papieren schouw doen. Daarna volgt een fysieke schouw van de locatie. Indien het COA en het college van Burgemeester en Wethouders akkoord zijn met de locatie de Hooiweg, worden met het COA afspraken gemaakt over het opstellen van de al eerder aangehaalde bestuursovereenkomst. Onze huisadvocaat Boels Zanders wordt vanaf het begin betrokken bij het opstellen van deze overeenkomst.

In deze fase van het proces is het niet mogelijk om al over te gaan tot een gedetailleerde planning. Dit zou tevens verwachtingen kunnen wekken die niet waargemaakt kunnen worden.

Partij	november 24	december 24	januari 25
College	Vaststellen locatie-onderzoek		Mogelijk besluitvorming over randvoorwaarden bestuursovereenkomst
Raad	RIB	RIB	RIB/bijpraatsessie
COA	Papieren en fysieke schouw Na voorlopige go wordt de locatie gekoppeld aan een ontwikkelaar	Presentatie geven aan het college B&W	De startnotitie wordt afgerond door de ontwikkelaar, die de definitieve go/no-go beslissing neemt

Evaluatie

n.v.t.

Bijlagen

Benoem hier alle documenten die het college moet behandelen of kennis van moet nemen.

Nummer	Titel	Openbaar (ja/nee)	Indien niet openbaar, wegens (klik hier voor informatie)	Duur geheimhouding (klik hier voor informatie)
BL24-09111 IN24-01967/	Laatste fase locatieonderzoek	Nee	Economische of financiële belangen (artikel 5.1,	<...>

IN24-01967

			tweede lid, onder b, van de Woo)	
PU24-01767	RIB Voortgang locatieonderzoek voor mogelijk AZC	Ja		
BL24-09429	Communicatie- en participatievoorstel	Ja		